

[Bundgård.]

til alle de punkter, hvor man kan give lettelser i toldskrankerne over for disse lande, så man åbner op for dem, og hvis man stadig væk opretholder visse af de toldskranker, som kan være en hindring for udviklingslandenes eksport til os, så bør det i hvert fald efter min opfattelse være en betingelse, at de beløb, man får ind, anvendes på anden vis i bistandsarbejdet til udviklingslandene. Jeg mener ikke, vi direkte skal kopiere den ordning, man har indført ret utraditionelt her i Danmark på det sidste omkring kaffetoldsprincippet, men i selve det princip at inddrage en del af toldafgifterne fra enkelte udviklingslande til fælles bistand til disse lande ligger der en mulighed for at komme uden om nogle af disse problemer, og jeg tror i hvert fald, at hvis ikke man kan finde andre muligheder, bør en sådan mulighed udnyttes. Dermed være ikke sagt, at jeg er tilfreds med, at disse midler udelukkende bruges til private investeringer; jeg tror tværtimod, de skulle bruges til samfundsmæssige investeringer i de pågældende lande.

Vi er altså tilhængere af en udbygning af det nordiske samarbejde på alle mulige leder. Vi betragter det som meget værdifuldt, hvis resultatet bliver denne åbning ud mod den tredje verden, men vi er betænkelige, og betænkeligheden bliver ikke mindre, når man læser en artikel, som økonomen Thorlund Jepsen har offentliggjort for nylig i Højskolebladet. Jeg tror nok, at Thorlund Jepsen endnu hører til den radikale del af det politiske spektrum her i landet, og han giver jo udtryk for en række betænkeligheder ved det oplæg til nordisk samarbejde, der her er kommet frem, for samtidig med at han betragter det som en dødfødt mus, betragter han det som et indirekte alibi for venstræs tanke om en dansk eneang til fællesmarkedet, og set på den baggrund er det jo i hvert fald en højst farlig ting. Yderligere mener han, at denne debat om det nordiske samarbejde er et led i den interne kamp om vejrmøller i det politiske liv i Norden; ja, han går så vidt, at han kalder det et vindæg og politisk pop.

Jeg håber, at Thorlund Jepsen ikke har ret i disse betragtninger. Jeg håber, at der vil komme et helt klart svar herfra, at det ikke er af rent taktiske grunde, man læg-

ger op til denne diskussion. Yderligere håber jeg, at diskussionen vil afklare tingene så meget, at man når frem til, at dette her ikke blot skal være en bagdør til fællesmarkedet, men være et ærligt ment forsøg på at opbygge et nordisk samarbejde, et integreret økonomisk system i Norden, som virkelig har mulighed for at åbne ud mod den verden, der har brug for vor bistand, den verden, som har været ladet tilbage i udviklingen gennem århundreder, og vi har her i vort land også vor andel i, at den er blevet ladet tilbage i udvikling.

Vi har et ansvar over for disse lande, og kan vi bruge et nordisk samarbejde til at leve op til vort ansvar, sådan at vi giver dem noget af det tilbage, vi tidligere har taget fra dem, så ser jeg en chance i det nordiske samarbejde. Men det må være en ufravigelig betingelse fra vor side, at vi kan se, at der bliver lagt sådanne muligheder ind i det nordiske samarbejde; ellers vil det blive en aflukning fra den tredje verden, og bliver det det, tjener det i hvert fald intet formål.

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen om forespørgslen og udsætte mødet til i dag kl. 14⁰⁰, hvor vi begynder med den næste sag på dagsordenen, spørgsmål til ministre, og derpå vender tilbage til forespørgslen.

Mødet udsat kl. 12²⁰.

Mødet genoptaget kl. 14.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om husmoderafløsning og hjemmehjælp har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om udlån til yngre landmænd har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om statslån til høgskaderamite frugtavlere, gartnere og landmænd ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags 3. behandling.